

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 13C/10/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214216756
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Aradská
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2018:4214216756.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno sudkyňou JUDr. Dagmar Aradskou v spore žalobcu: Československá obchodní banka, a.s. so sídlom Radlická 333/150, Praha, IČO: 00001350, so sídlom Miletičova 21, Bratislava, IČ: 43 222 838, v konaní zastúpená JUDr. Pavelom Novákom, advokát so sídlom Bratislava, 811 07, Fazulová 1 proti žalovaným: 1. E. J., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. XX, 2. L. P., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. XX, 3. A. P., nar. X.X.XXXX, bytom Q. XX, 4. E. P., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. XX, o zaplatenie 263.044,79 Kč s príslušenstvom,

rozhodol:

Žalovaní v 1. až v 4.rade sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 206,12 Kč s kapitalizovaným úrokom vo výške 15.276,89 Kč, so 16,90 % úrokom ročne zo sumy 225.357,85 Kč od 9.9.2014 do zaplatenia a s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 206,12 Kč od 30.12.2014 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaní v 1. až v 4.rade sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 100 % náhradu trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia o výške náhrady trov konania, o ktorej súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu dňa 16.9.2014 si žalobca len voči žalovaným v 1. a v 2. rade uplatnil nárok na zaplatenie nezaplatenej sumy vo výške 225.357,85 Kč, s kapitalizovaným úrokom vo výške 18.776,89 Kč, s kapitalizovaným úrokom z omeškania vo výške 18.910,05 Kč, s úrokom vo výške 16,90% ročne z nezaplatenej sumy vo výške 225.357,85 Kč od 9.9.2014 do zaplatenia a s 8,05% úrokom z omeškania z nezaplatenej sumy vo výške 225.357,85 Kč od 9.9.2014 do zaplatenia. Súčasne sa uplatnil nárok na náhradu trov konania. Uplatnený nárok žalobca odôvodnil tým, že so žalovanými ako spoludlžníkmi uzavrel 21.7.2011 „Smlouvu o úvère č. 004367024R“ na základe ktorej poskytol žalovaným úver vo výške 250.000,- Kč. Poskytnutý úver bol vedený na úverovom účte č. 245995675. Žalovaní dňa 21.7.2011 vyčerпали poskytnutý úver, za poskytnutie ktorého si žalobca účtoval poplatok vo výške 2.500 Kč. Čerpaný úver sa žalovaní zaviazali splatiť 120 mesačnými anuitnými splátkami po 3.139,- Kč, splatnými vždy k 1. dňu v mesiaci, pričom prvá splátka bola splatná 1.8.2011 a posledná splátka bola splatná 1.7.2021. Zmluvná strany sa dohodli, že vyčerpaná nesplatená istina úveru bude úročená úrokovou sadzbou 16,90% ročne s tým, že úrok bude hradený mesačne ako súčasť každej anuitnej mesačnej splátky. Za každý aj začatý mesiac správy úveru žalobca účtoval žalovaným poplatok za vedenie účtu vo výške 50,- Kč, ktorý bol splatný vždy k 1. dňu v mesiaci. Prihláškou k poisteniu bolo medzi zmluvnými stranami dohodnuté poistenie neschopnosti splácať úver s mesačným poistným 189,- Kč, ktoré bolo splatné vždy k 1. dňu v mesiaci. Žalovaní po vyčerpaní úveru svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas neplnili, preto ich žalobca upomínal a listom z 2.7.2013 žalovaným oznámil, že pohľadávka z úverovej zmluvy je splatná 2.7.2013 a žalovaných vyzval k úhrade. Žalovaní splatnú pohľadávku neuhradili a jej výška k 8.9.2014 predstavuje sumu 263.044,79 Kč, ktorá pozostávala

z nesplatenej istiny úveru vo výške 225.357,87 Kč, z nesplatených úrokov vo výške 18.776,89 Kč, z úroku z omeškania vo výške 18.910,05 Kč. Za dôkaz žalobca označil úverovú zmluvu, sadzobník poplatkov, výpis z úverového účtu, oznámenie o zosplatnení pohľadávky.

2. Žalobca podaním z 24.4.2015 navrhol pribrať do konania na strane žalovaných aj osoby označené v záhlaví rozsudku ako žalovaní v 3. a v 4. rade z dôvodu, že pri písaní žaloby nedopatrením opomenul zažalovať všetkých dlžníkov z predmetného úverového vzťahu.

3. Žalobca v podaní z 1.6.2015 doplnil skutkové tvrdenia uvedením skutočností, podľa ktorej si zmluvné strany zvolili právo Českej republiky ako rozhodné pre daný zmluvný vzťah. Žalobca súčasne špecifikoval platobnú disciplínu žalovaných s tým, že ostatný raz žalovaní realizovali úhradu dňa 29.12.2014, keď po podaní žaloby v dňoch 23.9.2014, 18.11.2014 a 29.12.2014 uhradili sumy po 1.000,- Kč a dňa 27.10.2014 uhradili sumu 500,- Kč. Uvedené úhrady žalovaných boli započítané na zmluvné úroky a z uvedeného dôvodu žalobca zobrať žalobu späť v časti kapitalizovaného úroku prevyšujúceho sumu vo výške 15.276,89 Kč.

4. Súd uznesením z 9.12.2015 zrušil platobný rozkaz, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel a uznesením z 18.8.2016 rozhodol o pripustení prístúpenia A. P. do konania ako žalovaného v 3. rade a E. P. ako žalovanej v 4. rade.

5. Súd dňa 9.3.2017 otvoril pojednávanie vo veci a rozsudkom z toho istého dňa zastavil konanie v časti kapitalizovaného úroku nad sumu 15.276,89 Kč. Žalovaných v 1. až v 4. rade zaviazal zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 225.151,73 Kč s vyčísleným úrokom z omeškania vo výške 18.910,05 Kč a s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 225.357,85 Kč od 9.9.2014 do 29.12.2014 a s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 225.151,73 Kč od 30.12.2014 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Ďalším výrokom súd žalobu v časti prevyšujúcej sumu 225.151,73 Kč, ako aj v prevyšujúcej časti úroku z omeškania a v časti kapitalizovaného úroku, ako aj v časti 16,90% úroku ročne zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaní v 1. až v 4. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 60,84 % náhradu trov konania.

6. Z vykonaného dokazovania mal súd postupom podľa § 295 CSP preukázané, že medzi žalobcom a žalovanými bola dňa 21.7.2011 uzavretá typová zmluva, a to Smlouva o úvère č. 004367024R, na základe ktorej poskytol žalovaným na kúpu domu/bytu, rekonštrukciu/modernizáciu domu/bytu úver vo výške 250.000,- Kč, za poskytnutie ktorého boli žalovaní ako klienti povinní zaplatiť poplatok 2.500,- Kč najneskôr ku dňu podpisu zmluvy. Čerpaný úver sa žalovaní zaviazali splatiť 120 mesačnými anuitnými splátkami po 3.139,- Kč, splatnými vždy k 1. dňu v mesiaci, pričom prvá splátka bola splatná 1.8.2011 a posledná splátka bola splatná 1.7.2021, pričom celkom mali žalovaní uhradiť sumu 408.518,- Kč. Zmluvná strany sa dohodli, že vyčerpaná nesplatená istina úveru bude úročená úrokovou sadzbou 8,90% ročne pri ročnej percentuálnej sadzbe nákladov (RPSN) vo výške 11,51% ročne s tým, že pokiaľ klienti do 6 mesiacov nepredložia žalobcovi doklady preukazujúce použitie úveru, vyčerpaná nesplatená istina úveru bude úročená úrokovou sadzbou 16,90% ročne. Žalobca po tom, ako 5.5.2013 vyzýval žalovaných na úhradu dlžnej sumy vo výške 13.401,34 Kč, prípisom z 3.7.2013 žalovaným oznámil predčasné zosplatnenie úveru k 2.7.2013 s tým, že žalovaní súčasne vyzvali k úhrade sumy vo výške 223.393,86 Kč. Podľa výpisu z účtu žalovaných pohľadávka žalovaných k 2.7.2013 predstavovala sumu vo výške 229.496,42 Kč, ktorá pozostávala z istiny vo výške 225.748,82 Kč, úroku vo výške 3.293,88 Kč, úroku z omeškania vo výške 149,72 Kč a poplatok vo výške 304,- Kč. K 8.9.2014 žalobca podľa výpisu z účtu žalovaných vyčísliť pohľadávku žalovaných vo výške 263.044,79 Kč, ktorá pozostávala z istiny vo výške 225.357,85 Kč, úroku vo výške 18.776,89 Kč a úroku z omeškania vo výške 18.910,05 Kč.

Podľa názoru súdu zostal nepreukázaným nárok žalobcu na 16,90% úrok ročne zo sumy dlžnej istiny úveru odo dňa nasledujúceho po rozhodnutí o predčasnej splatnosti úveru dňa 2.7.2013, ku ktorému dňu bol dlh žalovaných na úroku vo výške 3293,88 Kč, a preto z úhrad žalovaných v úhrnnej výške 3500 Kč uhradených po podaní žaloby, ktoré žalobca mal započítať na kapitalizovaný úrok, súd započítal na časť žalovanej istiny úveru sumu nad 3293,88 Kč (206,12 Kč).

7. Súd vzťah sporiacich sa strán posudzoval ako záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy a aplikoval naň ustanovenia § 23 ods. 2 písm. a) veta prvá, písm. b), c) zákona č. 145/2010 Sb. (o spotrebiteľskom úvère a o zmene niektorých zákonov), ust. § 261 ods. 3 písm. d), § 262 ods. 4, § 497, § 503 ods. 1, §

504 ods. 1 zákona č. 513/1991 Sb. (Obchodní zákoník), ust. § 52 ods. 1, 2, 3, § 565 ods. 1, § 517 ods. 1 zákona č. 40/1964 Sb. (Občanský zákoník, § 1 nariadenia vlády ČR č. 142/1994 Sb. a § 2 nariadenia vlády ČR č. 351/2013 Sb.

8. Krajský súd v Nitre na základe odvolania žalobcu do zamietajúceho výroku zrušil uznesením č.k. 7Co/294/2017-170 z30.1.2018 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého po márnom uplynutí lehoty splatnosti splátok úveru a splátok úroku z úveru ako aj poplatkov splatných do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru k 2.7.2013 a po márnom uplynutí lehoty splatnosti predčasne zosplatennej istiny úveru má veriteľ dlžníka nárok už len na úrok z omeškania, keď omeškaním dlžníka sa odmena za úver, ktorou nepochybne úrok z úveru je, nezvyšuje. Súd prvej inštancie zamietajúci výrok odôvodnil aj tým, že je už notoricky známe, že podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného pod R 59/98 veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu, v danom prípade do 2.7.2013 (deň, ku ktorému bol predčasne zosplatený úver). Po uvedenom dni žalobcovi už nevznikol ďalší nárok na úrok z úveru. V súlade s týmto záverom súd prvej inštancie poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 25Co/307/2013-51 z 22.1.2014, rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 5Co/175/2013-146 z 30.4.2014, č.k. 9Co/927/2015-78 zo 14.9.2016, ale aj rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1 Co 30/2012-145 z 30. 5. 2012 a v súvislosti s tým aj uznesenie Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 476/2012-14 z 18.9.2012, v ktorých bola právoplatne riešená otázka nároku veriteľa na úrok z úveru po splatnosti úveru.

Odvolací súd dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie vo zvyšku žalobu zamietol považoval za nesprávne a aj nedostatočne odôvodnené, keď záväzkovo právnym vzťahom, ktorý vznikol medzi stranami sporu je Smlouva o úvěru (Zmluva o úvere) zo dňa 21.7.2011 uzavretá podľa § 497 a nasl. Obchodního zákonníka. Podľa odvolacieho súdu český Obchodný zákonník nemá priamu úpravu, z ktorej by vyplývalo, či veriteľovi patria zmluvné úroky v prípade predčasného zosplatenia úveru iba do okamihu tohto zosplatenia, alebo mu tieto patria až doby konečného vrátenia peňažných prostriedkov dlžníkom. Pre určenie zmluvných práv a povinností je potrebné vychádzať najmä z obsahu úverovej zmluvy, ktorá upravuje práva a povinnosti zmluvných strán vo vzťahu k splácaniu úveru, ale aj ostatných nárokov, napr. úrokov z úveru. Vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 497 Obchodního zákonníka, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Zmluvný úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv ani omeškanie dlžníka, ktoré navyše zakladá vznik nových sankčných záväzkov.

Odvolací súd poukázal na to, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti nie je možné zistiť, na základe čoho dospel k záveru, že žalobcom poskytnuté finančné prostriedky sa úročia iba do konca predčasnej splatnosti úveru. Súdu prvej inštancie vytkol, že neuviedol akým právnym predpisom sa riadil a na základe čoho prijal záver, že po zosplatení celej sumy zostatku úveru nepatrí žalobcovi zmluvný úrok a je možné mu priznať iba úrok z omeškania. Odvolací súd ďalej uviedol, že predčasnú splatnosť úveru vyhlásil žalobca z dôvodu neplnenia povinností dlžníkov riadne poskytnutý úver splácať. Ak by od momentu predčasnej splatnosti úveru už dlžník nebol povinný platiť úroky, potom by veriteľovi nebola priznaná odplata (odmena) a za poskytnutie finančných prostriedkov by už dlžník neplatil žiadnu sumu. Predčasná splatnosť úveru je sankciou za porušenie povinností dlžníka. Odvolací súd poukázal aj na to, že úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru (pôžičky) predstavujú odplatu (odmenu) za užívanie požičanej istiny. Podľa odvolacieho súdu Občiansky zákonník a ani iný právny predpis neustanovuje, za akú dobu možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Vzhľadom na uvedené nemožno vylúčiť, aby si zmluvné strany v rámci zmluvnej autonómie (pokiaľ ide o dobu, na ktorú sa úroky dojednávajú) dohodli úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná (do jej faktického vrátenia veriteľovi), teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškaní so splnením svojho záväzku, pretože istinu v zjednanej lehote splatnosti veriteľovi nevráti. Tomuto záveru zodpovedá i to, ako sú právnou teóriou a rozhodovacou praxou súdov vnímané inštitúty zmluvných úrokov a úrokov z omeškania. Zmluvné úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný platiť ich od okamihu reálneho poskytnutia peňazí až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na rozdiel od toho úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškania so splatením istiny a veriteľ ich môže požadovať,

i keď neboli dojednané. Pritom platí, že môžu existovať popri sebe (obdobne aj uznesenie NS ČR 33Cdo/212/2014 zo dňa 21.8.2014, 33Cdo/1401/2014 zo dňa 24.7.2014).

Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie mal pri rozhodovaní vychádzať aj z judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky aplikovateľnej na prejednávajúcu vec, keď rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 33Odo/657/2005 a sp.zn. 33Cdo/1401/2014 sú aplikovateľné na prejednávajúcu vec z dôvodu, že riešia právnu otázku, či je možný súbeh zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po splatnosti pohľadávky zo zmluvy o úvere. Z rozhodnutia 33Cdo/1401/2014 výslovne vyplýva, že tento súbeh je možný aj v občianskoprávných veciach.

Odvolací súd v neposlednom rade poukázal aj na tú skutočnosť, že český Obchodní zákonník a ani zákon č. 145/2010 Zb. o spotrebiteľskom úvere neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale ani nevylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do splatenia úveru.

9. Súd opätovne vo veci rozhodol dňa 24.4.2018, pričom pojednával v neprítomnosti riadne predvolaného právneho zástupcu žalobcu ako aj všetkých žalovaných.

Podľa § 503 ods. 1 veta prvá a posledná Obchodního zákoníka v znení účinnom do 1.1.2014 Záväzok platiť úroky je splatný spolu se záväzkom vrátiť použité peněžní prostředky. V době, kdy má být vrácen zbytek poskytnutých peněžních prostředků, jsou splatny i úroky, které se jej týkají.

Súd v súlade s názorom Krajského súdu v Nitre ako odvolacieho súdu posúdil zostávajúci predmet konania podľa rozhodovacej praxe Nejvyššího soudu ČR, ktorý aj vo svojich rozhodnutiach (32Cdo 156/2017, 32Cdo 2546/2016) opakovane zastáva názor, že úroky zo „smlouvy o úvěru“ predstavujú odmenu (úplatu) za peňažné prostriedky, poskytnuté na požiadanie dlžníka podľa „smlouvy o úvěru“. Pokiaľ nebolo dohodnuté niečo iné, dlžník je povinný platiť úroky z úveru za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov (§ 503 ods. 3 veta druhá Obchodního. zákoníka účinného do 1.1.2014). V súdnej praxi nie sú podľa citovaných rozhodnutí žiadne pochybnosti o tom, že úroky a úroky z omeškania majú povahu opakujúcich sa dávok, ktoré možno veriteľovi priznať súdnym rozhodnutím, i keď sa stanú splatnými až v budúcnosti. Úrok (nazývaný tiež úrok z úveru alebo obchodný úrok) a úrok z omeškania sú dva odlišné inštitúty, ktoré je treba dôsledne odlišovať a nemožno ich zamieňať. Po zosplatnení úveru teda z nesplatenej istiny naďalej beží obchodný úrok (ako odmena za poskytnuté peňažné prostriedky, ktoré dlžník v dohodnutej dobe nevrátil) až do jej vrátenia a v prípade omeškania dlžníka beží zároveň aj úrok z omeškania (ako sankcia za omeškanie s úhradou peňažného záväzku).

10. S poukazom na uvedené rozhodnutia Nejvyššího soudu ČR súd žalobcovi priznal aj zostávajúcu časť istiny vo výške 206,12 eur z nároku uplatneného vo výške 225.357,85 eur, z ktorého súd už žalobcovi právoplatne priznal (v poradí prvým rozsudkom) sumu vo výške 225.151,73 Kč. Obdobne súd žalobcovi priznal aj kapitalizovaný úrok vyčíslený žalobcom vo výške 15.276,89 Kč a priznal mu aj nárok na ďalší, 16,90% úrok ročne zo sumy 225.357,85 Kč od 9.9.2014 do zaplatenia.

11. Súd nárok žalobcu na 8,05% úrok z omeškania ročne zo sumy 225.357,85 Kč považoval za dôvodný aj od 30.12.2014 až do zaplatenia. A tak súd s poukazom na § 517 ods. 1, 2 Občanského zákoníka, v spojení s § 1 nariadenia vlády č. 142/1994 Sb. žalobcovi priznal aj 8,05% úrok z omeškania ročne zo sumy 206,12 Kč, keď o zostávajúcej časti nároku žalobcu na úrok z omeškania už právoplatne rozhodol v poradí prvým rozsudkom.

12. Súd o náhrade trov konania rozhodol s poukazom na § 262 ods. 1 CSP a § 396 ods. 3 CSP podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní procesne úspešnému žalobcovi vo veci samej priznal 100% náhradu trov celého konania.

13. Lehotu na plnenie súd žalovaným určil v súlade s § 232 ods. 3 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho

doručenia cestou Okresného súdu Komárno, Pohraničná č. 6, Komárno, na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.